

ακούω

ακούω κ. **ακούγω**, ρ. [*<αρχ. άκούω*], ακούω. **1.** υπακούω, συμμορφώνομαι, πειθαρχώ: «πρέπει ν' ακούς, όταν σου μιλάει ένας μεγαλύτερός σου». (Λαϊκό τραγούδι: *δεν άκουσα κανένανε κι ήρθα σ' αυτό το χάλι, μου έγινε παράδειγμα, δε θ' αγαπήσω άλλη*). **2.** αποδίδω σημασία, υπολογίζω: «μην ακούς αυτά που λέει ο κόσμος, γιατί δεν ξέρουν τι τους γίνεται!». (Λαϊκό τραγούδι: *μην ακούς τα λόγια του κόσμου, γιατί θέλουν να μας χωρίσουν φως μου*). **3.** στο γ' πρόσ. **ακούει**, λέγεται για λογαριασμό του και από το άτομο που μιλάει: «μίλα πιο δυνατά, γιατί δεν ακούει», αντί του δεν ακούω. (Ακολουθούν 97 φρ.)·

- άκου εκεί! βλ. λ. [εκεί](#)·

- άκου λέει! ή άκουσε λέει! θετική δήλωση στην ερώτηση κάποιου: «θα 'ρθεις μαζί μας στην εκδρομή; - Άκου λέει!», δηλ. βεβαίως και θα έρθω·

- άκου λόγια! ή άκουσε λόγια! βλ. λ. [λόγος](#)·

- άκου ν' ακούσεις! ή άκουσε ν' ακούσεις! άκουσε με προσεκτικά, δώσε βάση σε αυτά που θα σου πω, γιατί είναι πράγματα περίεργα, απaráδεκτα: «άκου ν' ακούσεις, φίλε μου, σε τι κομπίνες μέσα ήταν μπλεγμένοι κοτζάμ υπουργοί!»· βλ. και φρ. *άκου να δεις(!)*·

- άκου να δεις! ή άκουσε να δεις! εκφράζει έκπληξη ή θαυμασμό: «άκου να δεις τι ανοησία είπε κοτζάμ γιατρός! || άκου να δεις τι σπουδαία πράγματα μπορεί να καταφέρει σήμερα η ιατρική!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το κύριε ή το φίλε μου· βλ. και φρ. *άκου να σου πω(!)*·

- άκου να σου πω! ή άκουσε να σου πω! άκουσε προσεκτικά αυτά που θα σου πω. Συνήθως λέγεται με απειλητική ή επιτιμητική διάθεση: «άκουσε να σου πω! Αν δεν κάτσεις φρόνιμα, θα σε πετάξω έξω». (Λαϊκό τραγούδι: *άκουσε να σου πω κυρία κι αν είσαι από τη Δραπετσώνα*). Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το για·

- άκου ποιος μιλάει! ή άκουσε ποιος μιλάει! ζωνρή απορία ή ξάφνιασμα για κάποιον που, ενώ είναι άσχετος με μια υπόθεση, προσπαθεί να επιβάλλει τη γνώμη του ή να κατευθύνει τις γνώμες των άλλων ή που, ενώ είναι υπόλογος για κάποια πράξη του, κατηγορεί άλλους που έχουν υποπέσει στο ίδιο σφάλμα ή που, ενώ έχει πάθει κάποια ζημιά, ειρωνεύεται άλλους, που έχουν πάθει την ίδια ζημιά·

- άκου που σου λέω ή άκουμε που σου λέω ή άκουσέ με που σου λέω, έκφραση με την οποία θέλουμε να επιβεβαιώσουμε σε κάποιον αυτά που μόλις προαναφέραμε, για να πάψει να έχει αμφιβολίες: «απ' όσα ξέρω, είναι αποφασισμένος να χρηματοδοτήσει τη δουλειά σου, άκου που σου λέω». (Λαϊκό τραγούδι: *πάψε να παραπονιέσαι και τα λάθη σου ν' αρνιέσαι. Συ τα φταις εγώ δε φταίω, άκου τώρα που σου λέγω*). Πολλές φορές, παρατηρείται χειρονομία όπου ο ομιλητής χτυπάει ελαφρά με τον αγκώνα του στα πλευρά το συνομιλητή του και, αν κάθονται αντικριστά, παρατηρείται ελαφρό κλείσιμο του ματιού·

- άκου πράματα! ή άκουσε πράματα! βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- άκου πώς έχει το πράγμα ή άκου πώς έχουν τα πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- ακούς και την καρφίτσα που πέφτει, βλ. λ. [καρφίτσα](#)·

- άκουγέ τα όλα, κι όσα θέλεις πίστευε, βλ. λ. θέλω·

- ακούει στ' όνομα, βλ. λ. όνομα·

- ακούει φωνές, βλ. λ. φωνή·

- ακούς εκεί! βλ. λ. [εκεί](#)·

- άκουσε της χρονιάς του, βλ. λ. [χρονιά](#).
- άκουσον άκουσον! εκφράζει έντονη δυσφορία ή αποτροπιασμό για την ενέργεια ή τα λόγια κάποιου, που είναι έξω από κάθε λογική: «άκουσον άκουσον, τι έκανε ο αλήτης! Χτύπησε τους γονείς του κι έφυγε απ' το σπίτι παίρνοντας και όλες τις οικονομίες τους! || άκουσον άκουσον, τον παλιάνθρωπο! Με κατηγορήσε στη γυναίκα μου ότι έχω φιλενάδα, ενώ εγώ δε γυρίζω να δω άλλη γυναίκα απ' τη δική μου!».
- ακούω και δεν ακούω, μόλις που ακούω, ακούω αμυδρά, γιατί έχω ελαττωματική ακοή: «μίλα πιο δυνατά για να καταλάβω τι λες, γιατί ακούω και δεν ακούω».
- ακούω κακά λόγια, βλ. λ. [λόγος](#).
- ακούω καλά; βλ. λ. καλός.
- ακούω καλά λόγια, βλ. λ. [λόγος](#).
- ακούω λόγια ή ακούω τα λόγια ή ακούω τα λόγια μου, βλ. λ. [λόγος](#).
- ακούω μπινελίκια ή ακούω τα μπινελίκια μου, βλ. λ. [μπινελίκι](#).
- ακούω όσα σέρνει το κάρο, βλ. λ. [κάρο](#).
- ακούω πουστριλίκια ή ακούω τα πουστριλίκια μου, βλ. λ. [πουστριλίκι](#).
- ακούω τ' όνομά μου, βλ. λ. όνομα.
- ακούω τα γαλλικά μου, βλ. λ. γαλλικά.
- ακούω τα εξ αμάξης, βλ. λ. [άμαξα](#).
- ακούω τα μπινελίκια της ζωής μου, βλ. λ. [μπινελίκι](#).
- ακούω τα πουστριλίκια της ζωής μου, βλ. λ. [πουστριλίκι](#).
- ακούω τα σχολιανά μου, βλ. λ. [σχολιανά](#).
- ακούω τον αναβαλλόμενο, βλ. λ. [αναβαλλόμενος](#).
- ακούω τον Απόστολο, βλ. λ. Απόστολος.
- ακούω τον εξάψαλμο, βλ. λ. εξάψαλμος.
- άλλα λέει η θεια μου κι άλλα ακούν τ' αφτιά μου, βλ. λ. θεια.
- άλλα του λέω κι άλλα ακούει, δε συνεννοούμαστε, δεν μπορούμε να συνεννοηθούμε: «πάει να με τρελάνει αυτός ο άνθρωπος, γιατί άλλα του λέω κι άλλα ακούει».
- άλλο να τ' ακούς κι άλλο να στα λέω, βλ. λ. [άλλος](#).
- άλλο να τ' ακούς κι άλλο να το βλέπεις, βλ. λ. [άλλος](#).
- άντε να μην ακούσεις κανένα γαλλικό! βλ. λ. [γαλλικό](#).
- από στόμα κοράκου θ' ακούσεις κρα, βλ. λ. κόρακας.

- αυτά τ' ακούω βερεσέ, βλ. λ. βερεσέ·
- αυτό που ακούς! βλ. λ. [αυτός](#)·
- δε θέλω ν' ακούσω, κατηγορηματική άρνηση στην προσπάθεια κάποιου να δικαιολογηθεί για κάποιο ατόπημά του ή στην προσπάθειά του να μας υποβάλει κάποιο αίτημά του·
- δε θέλω ούτε ν' ακούσω (για κάποιον ή για κάτι), έκφραση με την οποία θέλουμε να δείξουμε πως είμαστε τόσο αρνητικοί για κάποιον ή για κάτι, που και μόνο η αναφορά σε αυτόν ή σε αυτό μας προκαλεί έντονη δυσφορία: «είναι τόσο αγάριστος άνθρωπος, που δε θέλω ούτε ν' ακούσω γι' αυτόν || μου φέρνει τέτοια αναγούλα αυτό το φαγητό, που δε θέλω ούτε ν' ακούσω γι' αυτό»·
- δεν ακούει κουβέντα, βλ. λ. [κουβέντα](#)·
- δεν ακούει τα λόγια κανενός, βλ. λ. [λόγος](#)·
- δεν ακούει Χριστό, βλ. λ. Χριστός·
- δεν ακούς αναπνοή, βλ. λ. αναπνοή·
- δεν ακούς ανάσα, βλ. λ. ανάσα·
- δεν ακούς άχνα, βλ. λ. [άχνα](#)·
- δεν ακούς κιχ, βλ. λ. [κιχ](#)·
- δεν ακούς μιλιά, βλ. λ. [μιλιά](#)·
- δεν ακούς τσικ, βλ. λ. τσικ·
- δεν ακούς τσιμουδιά, βλ. λ. [τσιμουδιά](#)·
- εγώ μιλώ κι εγώ τ' ακούω, βλ. λ. [εγώ](#)·
- εγώ τα λέω κι εγώ τ' ακούω, βλ. λ. [εγώ](#)·
- είναι σαν να μην τ' άκουσε, δεν έλαβε καθόλου υπόψη του αυτό που του είπα, αδιαφόρησε εντελώς: «πέντε φορές του ζήτησα να μου δώσει άδεια, αλλά είναι σαν να μην τ' άκουσε». Συνών. τ' άκουσε και το ξέχασε·
- καθένας ακούει τη δική του μουσική, βλ. λ. [μουσική](#)·
- και μόνο που τ' ακούω..., **α.** έκφραση που δηλώνει την απόλυτη άρνηση ή την έντονη δυσφορία μας για κάτι: «και μόνο που τ' ακούω πως θέλεις πάλι δανεικά, έτσι μου 'ρχεται να σε μπατσίσω || και μόνο που τ' ακούω αυτό το φαγητό, μου 'ρχεται αναγούλα». **β.** έκφραση που δηλώνει την απόλυτη επιδοκιμασία ή την έντονη προτίμησή μας για κάτι: «και μόνο που τ' ακούω πως έβαλες σκοπό να παντρευτείς, πετάω στα ουράνια || και μόνο που τ' ακούω αυτό το φαγητό, μου τρέχουνε τα σάλια»·
- καρφίτσα να πέσει κάτω, θα την ακούσεις, βλ. λ. [καρφίτσα](#)·
- κούφια η ώρα που τ' ακούει! βλ. λ. [ώρα](#)·
- μην ακούς τι λένε, μη λαμβάνεις υπόψη σου αυτά που λέει ο κόσμος σε βάρος σου ή μη λαμβάνεις υπόψη σου αυτά που θεωρεί ο κόσμος ως σωστά: «εσύ θα κάνεις αυτό που νομίζεις σωστό και μην ακούς τι λένε». (Λαϊκό τραγούδι: απόψε έχω ένα καημό και ήπια παραπάνω και ήρθα εδώ μπαρμπα-Θωμά παρέα να σου κάνω. Μπαρμπα-Θωμά να **μην ακούς τι λένε** κι οι μάγκες έχουμε καρδιά και για μι' αγάπη κλαίνε)·

- μην ακούσω άχνα! ή να μην ακούσω άχνα! βλ. λ. [άχνα](#).
- μην ακούσω κιχ! ή να μην ακούσω κιχ! βλ. λ. [κιχ](#).
- μην ακούσω κουβέντα! ή να μην ακούσω κουβέντα! βλ. λ. [κουβέντα](#).
- μην ακούσω λέξη! ή να μην ακούσω λέξη! βλ. λ. [λέξη](#).
- μην ακούσω μιλιά! ή να μην ακούσω μιλιά! βλ. λ. [μιλιά](#).
- μην ακούσω τσιμουδιά! ή να μην ακούσω τσιμουδιά! βλ. λ. [τσιμουδιά](#).
- μίλα με κώλους ν' ακούσεις πορδές, βλ. λ. [κώλος](#).
- μόνος μου τα λέω, μόνος μου τ' ακούω, βλ. λ. [μόνος](#).
- να δούμε τι θ' ακούσουμε ακόμα! έκφραση που δηλώνει απορία, έκπληξη, θαυμασμό ή δυσφορία γι' αυτά τα καταπληκτικά, παράξενα ή απαράδεκτα που μας λέει κάποιος, και που περιμένουμε πια να ακούσουμε και άλλα στη συνέχεια: «λένε πως θα φέρουν ένα τρένο απ' την Ιαπωνία και πως θα κάνουμε τη διαδρομή Θεσσαλονίκη-Αθήνα σε δυο ώρες. -Να δούμε τι θ' ακούσουμε ακόμα! || άκουσα πως με την πρόοδο της Ιατρικής οι άνθρωποι θα ζούνε πάνω από διακόσια χρόνια. -Να δούμε τι θ' ακούσουμε ακόμα! || είπαν πως θα επιτρέψουν το γάμο μεταξύ ομοφυλοφίλων. -Να δούμε τι θ' ακούσουμε ακόμα!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το για·
- να μη βλέπω, να μην ακούω ή να μην ακούω, να μη βλέπω, βλ. λ. [βλέπω](#).
- να τ' ακούσω και να μην το πιστέψω, έντονη απορία ή αμφισβήτηση, στην περίπτωση που κάποιος μας μεταφέρει τα λόγια κάποιου που μας αφορούν: «αυτόν που θεωρείς φίλο σου, είπε τα χειρότερα λόγια για σένα. - Να τ' ακούσω και να μην το πιστέψω || αυτόν που θεωρείς εχθρό σου, είπε τα καλύτερα λόγια για σένα. -Να τ' ακούσω και να μην το πιστέψω»·
- ο ίδιος τα λέει (κι) ο ίδιος τ' ακούει, βλ. λ. [ίδιος](#).
- όποιος δεν ακούει τους γέροντες, πάει δέρνοντας, βλ. λ. [γέρος](#).
- όπου ακούς πολλά κεράσια, βάστα και μικρό καλάθι ή όπου ακούς πολλά κεράσια, κράτα και μικρό καλάθι, βλ. λ. [κεράσι](#).
- ούτε ν' ακούσω! ή ούτε να τ' ακούσω! δηλώνει κατηγορηματική άρνηση ή απόλυτη αντίθεση σε κάτι: «δώσε μου σε παρακαλώ τα λεφτά, μου χρειάζονται! -Ούτε ν' ακούσω! || πώς να τον παντρέψουμε, αφού ούτε ν' ακούσει θέλει για γάμο! || Δες να μου δώσει την άδεια που θα του ζητήσω; -Ούτε να τ' ακούσει!». Πολλές φορές, μετά το ούτε ακολουθεί το που·
- ποιος ακούει το στόμα της! βλ. λ. [στόμα](#).
- ποιος να βρει αφτιά να σ' ακούσει; βλ. λ. [αφτί](#).
- πώς την άκουσες; ή πώς την έχεις ακούσει; (στη νεοαργκό) τι νομίζεις; τι υποθέτεις, τι σκέφτεσαι, τι φαντάζεσαι(:); «πώς την άκουσες τώρα και λες αυτά που λες;». Λέγεται συνήθως με απειλητική διάθεση. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το δηλαδή ή το καλά. Συνών. πώς την είδες(:)·
- στάσου ν' ακούσεις, βλ. λ. [στέκομαι](#).
- τ' ακούς; Τ' ακούω να λες, έκφραση με την οποία θέλουμε να τονίσουμε σε κάποιον κάτι που δεν περιμέναμε να συμβεί: «ήταν ο καλύτερος φίλος μου κι όμως πήγε και με κατηγόρησε. Τ' ακούς; Τ' ακούω να λες»·

- τ' άκουσα (ενν. τα λόγια), δέχτηκα τις επιπλήξεις κάποιου: «επειδή άργησα το πρωί να πάω στη δουλειά, με κάλεσε ο διευθυντής στο γραφείο του και τ' άκουσα»·
- τ' άκουσα απ' το ίδιο του το στόμα, βλ. λ. [στόμα](#)·
- τ' άκουσα με τ' αφτιά μου ή τ' άκουσα με τα ίδια μου τ' αφτιά, βλ. λ. [αφτί](#)·
- τ' άκουσε και το ξέχασε, βλ. λ. ξεχνώ·
- τ' άκουσες πουλί μου! βλ. λ. πουλί·
- τ' ακούω βερεσέ, βλ. λ. βερεσέ·
- τ' ακούω και δεν το πιστεύουν τ' αφτιά μου, βλ. λ. [αφτί](#)·
- τα λέω στην πεθερά για να τ' ακούει η νύφη ή τα λέω της πεθεράς για να τ' ακούει η νύφη, βλ. λ. νύφη·
- την άκουσα, **α.** (στη νεοαργκό) το αντιλήφθηκα, το εννόησα, το πήρα είδηση, κατάλαβα κάτι που μπορούσε να αποβεί σε βάρος μου: «ευτυχώς που την άκουσα πως ήταν απατεώνας και τον έδιωξα πυξ λαξ». **β.** μου άρεσε πάρα πολύ, χάρηκα πάρα πολύ, πέρασα πάρα πολύ ωραία, πάρα πολύ ευχάριστα: «είμαι πολύ ευχαριστημένος, γιατί την άκουσα στα μπουζούκια που πήγαμε». **γ.** (στη γλώσσα των ναρκωτικών) επηρεάστηκε σοβαρά από το κάπνισμα χασισιού ή τη χρήση ναρκωτικού, φτιάχτηκα: «τραβούσε τις ρουφηξιές σαν παλαβός και, μόλις την άκουσε, έγειρε στο κρεβάτι». Συνών. μου την έδωσε (α) / την είδα (γ) / την κατάλαβα (β)·
- τι ακούν τ' αφτιά μου; βλ. λ. [αφτί](#)·
- τι ακούς; τι πληροφορείσαι, τι μαθαίνεις από τις φήμες που κυκλοφορούν(;): «για πες μου εσύ που είσαι άνθρωπος της αγοράς, τι ακούς; Θα γίνει νέα υποτίμηση της δραχμής;»·
- τι ακούω; βλ. φρ. τι ακούν τ' αφτιά μου(;);
- τι άλλο θ' ακούσουμε ακόμα! βλ. λ. ακόμα·
- τον άκουσα με τ' αφτιά μου ή τον άκουσα με τα ίδια μου τ' αφτιά, βλ. λ. [αφτί](#)·
- του γερόντου ν' ακούς το λόγο κι όχι τον πόρδο, βλ. λ. [γέροντας](#)·
- τους άκουσε όλη η γειτονιά, βλ. λ. [γειτονιά](#)·